

Cây cà phê cần đầu tư tái canh để phát triển bền vững?

20:36 19/01/2025

Năm 2024 là một năm chưa từng có trong lịch sử cà phê Việt Nam cũng như cà phê thế giới, nhất là về giá cà phê. Tuy nhiên, sản xuất cà phê Việt Nam đang đối mặt với nhiều thách thức, cùng với đó, cây cà phê già cỗi khiến năng suất thấp. Do vậy, cây cà phê cần đầu tư tái canh nhưng việc tái canh đòi hỏi vốn lớn và thời gian dài, gây khó khăn cho nông dân.

Vì sao, giá cà phê Việt Nam cao nhất thế giới?

Năm 2024, giá cà phê thế giới liên tục thiết lập kỷ lục mới, chủ yếu do những lo ngại về việc thiếu hụt nguồn cung từ các quốc gia xuất khẩu lớn như Việt Nam và Brazil do thời tiết không thuận lợi.

Cùng với đó, việc các quỹ đầu cơ đẩy mạnh mua vào, căng thẳng ở Biển Đỏ gia tăng khiến cước phí vận tải biển tăng cao cũng là những yếu tố khiến giá cà phê tăng mạnh. Ngoài ra, giá cà phê còn được hỗ trợ bởi các quốc gia tăng tích trữ trước mối lo ngại châu Âu thực thi EUDR sau ngày 30/12/2024.

Đối với thị trường cà phê Việt Nam, 2024 cũng là một năm đặc biệt với ngành hàng cà phê và lần đầu tiên, giá cà phê Việt Nam cao nhất thế giới. Giá cà phê Robusta xuất khẩu cao hơn giá cà phê Arabica và đây là điều chưa từng xảy ra.

Tính chung cả năm 2024, xuất khẩu cà phê của Việt Nam ước đạt 1,32 triệu tấn, trị giá 5,48 tỷ USD, giảm 18,8% về lượng, nhưng tăng 29,1% về giá trị so với năm 2023. (Ảnh minh họa)

Theo Cục Xuất nhập khẩu (Bộ Công thương), trong quý IV/2024, xuất khẩu cà phê của Việt Nam ước đạt 208,4 nghìn tấn, trị giá 1,16 tỷ USD, giảm 43,7% về lượng, nhưng tăng 3,9% về giá trị so với quý IV/2023. Tính chung cả năm 2024, xuất khẩu cà phê của Việt Nam ước đạt 1,32 triệu tấn, trị giá 5,48 tỷ USD, giảm 18,8% về lượng, nhưng tăng 29,1% về giá trị so với năm 2023.

Trong tháng 12/2024, giá bình quân cà phê xuất khẩu của Việt Nam ước đạt 5.450 USD/tấn, giảm nhẹ 2,3% so với tháng 11/2024, tuy nhiên so với tháng 12/2023 tăng mạnh 88,8%. Tính chung cả năm 2024, giá bình quân cà phê xuất khẩu ước đạt 4.158 USD/tấn, tăng 59,1% so với năm 2023.

Dự báo năm 2025, xuất khẩu cà phê của Việt Nam tiếp tục tăng trưởng khi nguồn cung tăng và nhu cầu tiêu dùng của các nước trên thế giới gia tăng.

Cũng theo dự báo mới nhất từ Bộ Nông nghiệp Mỹ (USDA), sản lượng cà phê toàn cầu dự kiến phục hồi trong niên vụ 2024 - 2025, chủ yếu nhờ sản lượng tăng lên ở Việt Nam và Indonesia. Trong khi đó, với mức tiêu thụ đang tăng, lượng cà phê tồn kho toàn cầu vào cuối năm 2024 sẽ giảm hơn nữa, xuống còn 20,9 triệu bao.

Xuất khẩu cà phê trên toàn cầu năm 2025 dự kiến chỉ tăng ở mức khiêm tốn khi xuất khẩu tăng lên từ Việt Nam và Indonesia bù đắp cho sự sụt giảm xuất khẩu dự kiến của Brazil. Cụ thể, xuất khẩu cà phê của Việt Nam dự kiến tăng 1,8 triệu

bao trong năm 2025, lên 24,4 triệu bao nhờ nguồn cung cải thiện.

Trong khi đó, tiêu thụ cà phê toàn cầu trong năm 2025 dự kiến sẽ tăng thêm 5,1 triệu bao, đạt mức 168,1 triệu bao. Phần lớn mức tăng chủ yếu từ Liên minh châu Âu (EU), Hoa Kỳ và Trung Quốc.

Tái canh cây cà phê - Giải pháp để phát triển bền vững

Theo các chuyên gia, năm 2024 là một năm chưa từng có trong lịch sử cà phê Việt Nam cũng như cà phê thế giới, nhất là về giá cà phê.

Cụ thể, giá cà phê Việt Nam lên ở mức cao nhất thế giới và giá cà phê Robusta có những thời điểm cao hơn cả giá cà phê Arabica. Còn trên sàn giao dịch London, lần đầu tiên trong lịch sử, giá cà phê Robusta vượt mốc 5.000 USD/tấn.

Ông Đỗ Hà Nam, Phó Chủ tịch Hiệp hội Cà phê Ca cao Việt Nam (VICOFA) cho biết: Sản xuất cà phê tại Việt Nam đang đối mặt với nhiều thách thức như khí hậu, nhiệt độ và lượng mưa..., ảnh hưởng đến cả năng suất, chất lượng và sự bền vững của ngành. Cùng với đó, cây cà phê già cỗi khiến năng suất thấp, chất lượng hạt kém, tính kháng bệnh cũng đang kém đi gây thiệt hại lớn về sản lượng.

“Cây cà phê cần đầu tư tái canh nhưng việc tái canh đòi hỏi vốn lớn và thời gian dài, gây khó khăn cho nông dân. Trong khi đó, cạnh tranh gay gắt từ các nước sản xuất cà phê khác khiến giá cà phê trên thị trường thường xuyên biến động, gây khó khăn cho nông dân”, ông Đỗ Hà Nam nói.

Cây cà phê cần đầu tư tái canh nhưng việc tái canh đòi hỏi vốn lớn và thời gian dài, gây khó khăn cho nông dân. (Ảnh minh họa)

Với mục tiêu đề ra cho xuất khẩu cà phê 2025, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NN&PTNT) đã đưa ra một định hướng rõ ràng về tái canh cây cà phê nhằm nâng cao năng suất, chất lượng và khả năng cạnh tranh của ngành cà phê Việt Nam.

Theo đó, đề án tái canh cà phê giai đoạn 2021-2025 không chỉ thực hiện ở 5 tỉnh Tây Nguyên mà còn được mở rộng ở các tỉnh cà phê khác như Sơn La, Điện Biên, Quảng Trị, Bình Phước, Đồng Nai, Bà Rịa-Vũng Tàu. Mục tiêu đặt ra là nâng cao năng suất bình quân của vườn cà phê sau tái canh lên 3,5 tấn nhân/ha. Tái canh giúp cây cà phê phát triển khỏe mạnh, cho ra hạt cà phê chất lượng cao hơn.

Đồng thời, tái canh giúp cây cà phê thích nghi tốt hơn với biến đổi khí hậu, giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường.

Thực hiện đề án này, nhiều tỉnh đã thu được hiệu quả rõ rệt, điển hình như tại Quảng Trị, đến nay đã thực hiện trồng mới và tái canh gần 1,1 nghìn ha, đạt 57% kế hoạch.

Quảng Trị đặt mục tiêu đến năm 2025, tổng diện tích tái canh đạt trên 1,9 nghìn ha. “Đánh giá ban đầu, hầu hết các vườn cà phê tái canh sinh trưởng và phát triển tốt, nhiều vườn đã cho thu hoạch, năng suất bình quân đạt 15 - 17 tấn quả tươi/ha, đạt mục tiêu đề án đưa ra, cao hơn các vườn cà phê già cỗi từ 1,2 - 1,5 lần”, Sở NN&PTNT Quảng Trị cho biết.

PV (t/h)